

kettéválasztása.

— VIII. kerületi népszövetség gyűlése. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 22.

V A főváros törvényhatósági bizottságának közgyűlése holnap választja meg az új józsefvárosi plebánost. Ennek a választásnak az előestéjén jöttek össze ma este a józsefvárosi katolikus népszövetség tagjai, hogy még egyszer ünnepélyesen fejezzék ki a kerület régi kívánságát és nyomatékosan követeljék a plebánia kettéválasztását.

Azok jöttek tehát össze a kettéválasztás érdekében demonstrálni, akik a leghivatottabbak ebben a kérdésben nyilatkozni, akik a legjobban ismerik a kerület katolikus híveinek lelki szükségleteit. A gyűlés sürgősnek mondtotta ki — aminthogy égetően az — a kettéválasztást s az illetékes faktorok figyelmébe ajánlotta az ügy elintézését.

A VIII. kerületi katolikus népszövetségi tagok este 8 órakor tartották meg gyűlésüket a Szent-István-Társulat dísztermében, amelyet a közönség egészen megtöltött. A gyűlésen dr. Bonta Károly ügyvéd elnökölt, aki a következő beszéddel nyitotta meg a gyűlést:

Az utolsó órában hívtuk össze ezt a gyűlést — mondotta dr. Bonta — hogy a közóhajnak tehesünk eleget. Még ma, a választás előtt állást akarunk foglalni, hogy a plebánia kettéválasztásának ügye ne hozassék vonatkozásba személyi kérdésekkel. Az önök nagyszámu megjelenése is bizonyítja, hogy szükséges kérdésben hívtuk össze ezt a gyűlést.

Aki ismeri a józsefvárosi plebánia viszonyait, annak be kell látnia, hogy emberileg lehetetlen a nagyszámu hívek pasztorálása. Sokan kényes kérdésnek tekintik ezt az ügyet, pedig ez nem kényes, csak szükséges. Mi nem folyhatunk be a plebánosválasztás kérdésébe.

Felkiáltások. Sajnos!

— Zsidók választanak nekünk plebánost!

De bárki is választatnék meg plebánosnak, a jelen körülmények között az nem teljesíthető feladatát kielégítően.

Amikor látjuk, hogy több, mint kilencvenezer katolikusnak egy lekipásztora van, akkor nekünk lelkiismeretbeli kötelességünk, hogy a tarthatatlan állapotok orvoslásáért az egyházmegye főpásztorához forduljunk. De mivel más tényezőnek is van az ügybe beleszólása, fel akarjuk hívni a polgármester és a plebánost választó közgyűlés figyelmét a józsefvárosi állapotokra. Ezért ajánlom, hogy a következő határozati javaslatot fogadják el:

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságrövidítés

Osztályozás

726.5

Szerző

Cím A józsefvárosi plebánia kettéválasztása.

Hely

Idő

"1912"

Személy

Forrás: Alkotmány

Bp.

1912 X/23

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Oldalsz.

Helyszám

Határozati javaslat.

A Katolikus Népszövetség VIII. kerületi józsefvárosi szervezete által 1912. október 22-ikre összehívott gyűlés elkerülhetetlenül sürgősnek tartja a hitélet szempontjából, hogy a budapesti józsefvárosi plebánia területe ketté választassék.

Ennek megvalósítása érdekében kérvényileg járul a hercegprímás ő eminenciája elé azzal, hogy a megválasztandó józsefvárosi plebános kinevezési okiratába kegyeskedjék kijelenteni, hogy a budapesti józsefvárosi plebánia kerületének a legközelebbi jövőben ketté választását el fogja rendelni.

Ugyancsak haladéktalanul azon kérelmet intézi a gyűlés dr. Bárczy István polgármester ur utján a holnap, folyó hó 23-án tartandó törvényhatósági közgyűlés elé, hogy a közgyűlés vegye tudomásul még a plebánosválasztás előtt a józsefvárosi plebánia kettéválasztása érdekében megnyilvánult jogos kérést és azt a hercegprímás ur ő eminenciájával egyetértőleg segítsen megvalósítani.

Ezután dr. Vass József igazgató tartott nagyszabású és a hallgatóság figyelmét mindvégig lekötő beszédet:

— A plebánia kettéosztásának kérdése, — mondotta, — nagyon mély gondolatokat vált ki az emberből a plebániák hivatására vonatkozólag. Ha végignézünk az Egyház hierarchiáján, azt látjuk, hogy — természetesen a pápaság kivételével — a plebánia a legéletrevalóbb intézmény. A hívek nagy tömegének lelki élete adja az Egyház mivoltát. Nem a pápa szent vagy nem szent mivolta, nem a püspökök lelki állapota, hanem a 280 millió hívő lelki élete adja az Egyháznak Krisztus arcának vetületét. De ha a nép nem ezt a vetületet adja, akkor nem a néplelekben kell keresnem a baj okát. A néplelek csak akkor rothadhat, ha magára hagyják.

És most azt keresem, hogy Krisztus arcának vetülete meg van a budapesti hívek összességében? A lelkekbe nem láthatok be, de keresem ennek a közönség lelkének külső megnyilvánulását. Mit látok? Azt, hogy úgy látszik, mintha egy katolikus sem lakna ebben a városban.

Tehát jogom van és okom van keresni, hogy melyik az a szerv, amely nem kielégítőleg működik. Azt kell keresnem, hogy az Egyház legfontosabb szerve, a plebánia megfelel-e hivatásának? Ez a szerv csak akkor felel meg hivatásának, ha meg van a fizikai lehetőség a hivatás teljesítésére. Pásztor a parochus, akinek kötelessége, hogy hozzáférközhessék minden hívéhez. Nem elég tehát, hogy a fővárosi plebániákra legyen beosztva és mindegyiknek meg legyen a temploma és plebánosa.

Mit csinálnak azok az áldatlan állapotok, amelyeket különösen a Józsefvárosban találunk, a plebános magasztos hivatásából. Kopott hivatalnok lesz belőle, aki a sablonos irodai munkákat sem végezheti el. És mit csinálnak a káplánok? Temetnek, keresztelnek, házasságot áldanak meg, és egész nap futva, sietve végzik ezt; — a többi lelkipásztori teendőre, a lelkek vezetésére nem jut idő. Gyóntatásról, a haldoklók ellátásáról alig lehet szó. Ilyen körülmények között bármilyen kvalitásokkal, bármilyen lelkülettel rendelkezzen is az a plebános; a Józsefvárosban nem tehet többet, mint egy automata. Ezért nem alakulhat ki a fővárosi katolikusokban Krisztus arcképe. Ezért történhet, hogy torzképek alakulnak ki a hívek lelkében; ezért lehetséges, hogy a sajtótól kezdve le az utolsó szabadkőműves expozitúráig azon dolgozhat, hogy a hívek lelkében Krisztus képének negatívumra alakulhasson ki. Ezért kell hangosan követelnünk a kettéválasztást és ha a hangos kérés sem használ, akkor kiáltanunk kell.

Összehasonlítást tesz a székesfehérvári egyházmegye és a józsefvárosi plebánia között. Rámutat arra, hogy a fehérvári egyházmegyének csak két és félszer több hívője van, mint a józsefvárosi plebániának és a székesfehérvári egyházmegyét egy püspök és 174 pap pasztorálja. Pedig egy németországi püspök, aki bejárta Prohászka püspökkel az egyházmegyét, még ezt a berendezkedést is elégtelennek találta. Mit szolt volna akkor a józsefvárosi állapothoz?

Hivatkozik ezután a tridenti zsinatnak a plebániák nagyságára és a pasztoráció intenzivitására vonatkozó rendelkezéseire. Végül arra buzdítja a jelenvoltakat, hogy bizalommal forduljanak hangos kérésükkel az egyházmegye főpásztorához. Beszédét a következő szavakkal fejezte be: